

Solitud i companyia

Text > **TONI VILÀ**

Il·lustració > **XAVIER ROQUETA**

Es diu que un dels mals del nostre temps és la solitud. Cada cop més i més gent està sola. La solitud volguda pot ser positiva per a la persona que la busca i la vol, però la no desitjada és perniciosa, especialment la que pateixen moltes persones grans a les quals, de mica en mica, se'ls van morint la parella, els familiars i els amics i que, degut a les dificultats de mobilitat per poder sortir de casa, veuen com se'ls van escurçant i afeblint les relacions, fins que desapareixen. La magnitud d'aquest fenomen es posa en relleu si tenim en compte que es calcula que a Catalunya més de 175.000 persones grans es troben en situació de solitud no desitjada (la majoria, dones). A més a més, s'ha constatat que és un factor de risc per a la salut mental.

Som davant d'un problema social de primer nivell. Per afrontar-lo, cal cercar respostes urgents adreçades a aconseguir que les persones puguin viure aquesta etapa de la vida amb dignitat i autonomia. Una de les respostes tradicionals per solucionar aquesta situació ha estat internar la gent gran en una residència, sense tenir en compte el desarrelament que això produeix amb l'entorn i la manera de viure: el remei resulta pitjor que la malaltia! Per contra, a les contrades gironines hi ha experiències d'èxit i ben consolidades, com el servei «Fem companyia», que detecta els casos en què la persona gran vol continuar a casa, en fa el seguiment i hi implica la comunitat, i que actua amb criteris de proximitat, de col·lectivitat i de respecte a la decisió presa. Els usuaris són més de cinc-centes persones grans de la comarca, i participen activament en el disseny de les seves activitats, que són molt flexibles per poder-se adaptar a cada realitat.

Vaig conèixer el servei a través d'una persona que em va explicar la seva experiència. Es diu Maria, és una senyora de vuitanta-quatre anys que viu en una masia una mica apartada d'un poble del Pla de l'Estany i que fa un any es va quedar viuda. Té dos fills, que viuen a Bar-

celona i a Ripoll, però que mantenen bones relacions amb la mare i que la veuen periòdicament. Els veïns més propers van marxar a viure a Banyoles i van vendre la casa a una família de Barcelona, que l'ha arreglada per passar-hi els caps de setmana. El sentiment d'aïllament, de dol i de solitud va derivar en una depressió. M'explicava que ja res l'importava i que havia deixat de tenir cura d'ella mateixa.

Un dia va rebre una carta del Consell Comarcal que li comunicava que la passaria a veure una tècnica per si necessitava alguna cosa. La trobada amb l'esmentada professional va ser important. Van parlar i la Maria es va animar a començar a sortir. L'anaven a buscar amb una furgoneta per anar al casal rural de poble, que estava obert uns dies a la setmana. Va començar fent treballs manuals, després va fer excursions i va tornar a participar en les festes del poble. Fins i tot va assistir a un curs, que el va impartir un jove de quinze anys de l'institut, sobre com utilitzar el mòbil, que ara li permet, amb gran satisfacció, comunicar-se amb els seus nets.

Estem entrant en una nova era, que té com un dels signes més significatius l'envelliment de la població, i la societat no està ni preparada ni adaptada a la nova realitat: cal vencer la solitud mitjançant la companyonia intergeneracional.

